

SPORTAKKOORD VAALS

INHOUDSOPGAVE

1. Aftrap	3
2. Wedstrijdanalyse	4
3. Tactiek	5
4. Vaals Beweegt Activeert	6
5. Vaals Beweegt Stimuleert	7
6. Vaals Beweegt Verenigt	8
7. Heuvelland in Beweging	9
8. Opstelling	10
9. Supporters	11

1. AFTRAP

In navolging van het Nationaal Sportakkoord is in samenspraak met lokale partners het sportakkoord Vaals opgesteld.

Met dit akkoord willen we bereiken dat meer inwoners van de gemeente Vaals het plezier gaan ervaren van sporten en bewegen. Nu en in de toekomst. Een leven lang. Als sporter, vrijwilliger of toeschouwer.

Sporten en bewegen is niet alleen erg leuk, het draagt ook bij aan een actieve en gezonde leefstijl, je doet mee en voor veel inwoners betekent het sporten met anderen dat je ergens bij hoort. Daarmee dragen sporten en bewegen positief bij aan het opgroeien, wonen, leven en ontmoeten in de gemeente Vaals.

In de gemeente Vaals gebeurt al veel op het gebied van sport en bewegen. Binnen het programma Vaals Beweegt staat gezondheid, zelfstandigheid en meedoen voor alle inwoners van Vaals centraal. Vaals Beweegt stimuleert inwoners op verschillende manieren om in beweging te komen en zo lang mogelijk in beweging te blijven. In beweging zijn is immers goed voor de gezondheid, zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Goed voor sociale contacten en goed om te blijven meedoen in de samenleving.

De verenigingen bieden in de diverse kernen een gevarieerd aanbod. Ongeveer vijftien procent van de inwoners is lid van een sportvereniging. Het ongeorganiseerd sporten en bewegen, met name fitness en hardlopen, neemt in populariteit toe. Ook wordt er veel gebruik gemaakt van het anders georganiseerde -en commerciële sport- en beweegaanbod.

Op de scholen en de peuter- en kinderopvang is aandacht voor sporten en bewegen en wordt een gezonde en actieve leefstijl gestimuleerd. Er zijn echter ook uitdagingen. Het ledenaantal bij de verenigingen staat onder druk. Steeds meer mensen kiezen ervoor om ongeorganiseerd te gaan sporten. Bovendien zorgen de demografische ontwikkelingen ervoor dat de gemeente Vaals verandert en dat heeft invloed op de toekomstige sportbeoefening. Ook zijn er uitdagingen op het gebied van sport- en beweegdeelname, gezondheid, overgewicht en eenzaamheid.

Met het sluiten van dit sportakkoord spreken alle partners het belang van sporten en bewegen uit, worden de kansen en uitdagingen onderkend en vindt er een gezamenlijke inzet plaats om de ambities en plannen tot uitvoer te brengen.

2. WEDSTRIJDANALYSE

In Vaals is ongeveer 15% van de inwoners lid van een vereniging ten opzichte van een landelijk gemiddelde van 25%. Dit lage percentage is met name te verklaren door een hoog aandeel Duitse inwoners in Vaals en tevens veel studenten, die zich of niet verenigen of lid zijn van een vereniging in Aken en omgeving. Vaals kent sowieso veel nationaliteiten die minder vanzelfsprekend lid worden van een sportvereniging. Wel is er een hoge deelname aan het anders georganiseerde aanbod zoals dans, breakdance, boksen, Vitaal 50+ en Chronisch Vitaal.

Behalve dat het aantal lidmaatschappen bij de sportverenigingen relatief laag is, staat het aantal ook nog onder druk door leden teruggang. Mede door de demografische ontwikkelingen gaat de belangrijkste doelgroep voor verenigingen krimpen, terwijl de doelgroep 65-plussers fors gaat groeien. Juist deze doelgroep is met 8% slecht vertegenwoordigd bij de sportverenigingen in de gemeente Vaals.

Naast de afnemende ledenaantallen zal de druk op bestuursfuncties, het vinden van vrijwilligers en de toenemende verwachtingen ertoe leiden dat de uitdagingen bij de verenigingen groter worden. Het besef om hierin meer

samen op te trekken, neemt toe. Vergeleken met het landelijk gemiddelde is de sportdeelname in Vaals onder het gemiddelde. In Vaals sport 46% van de inwoners ouder dan 19 jaar wekelijks ten opzichte van een landelijk gemiddelde van 51%. Met name voor de doelgroepen ouderen, mensen met een beperking en mensen in armoedesituaties is het niet vanzelfsprekend om wekelijks te sporten.

Ook bij het behalen van de landelijk beweegnorm scoort Vaals onder het landelijke gemiddelde. 41% van de inwoners behaalt deze norm, waar het landelijk gemiddelde 52% is.

(bron: Gezondheidsmonitor GGD'en, CBS en RIVM)

In de gemeente Vaals heeft ruim de helft van de volwassenen overgewicht en is 49% eenzaam. Sport en bewegen kunnen bijdragen aan een actieve en gezonde leefstijl, maar tevens bijdragen aan ontmoeting en eraan bijdragen dat mensen vrijetijdsbesteding hebben en ergens bij horen. In de gemeente Vaals is veel aandacht om kinderen in armoede mee te laten doen, onder andere via het Jeugdfonds Cultuur en Sport.

3. TACTIEK

Vaals Beweegt; dat is het motto van dit sportakkoord. Zowel letterlijk als figuurlijk willen we de inwoners van de gemeente Vaals in beweging brengen. Zoveel mogelijk inwoners gaan sporten en bewegen en dat draagt positief bij aan het opgroeien, wonen en meedoen in Vaals.

Een belangrijke basis wordt gelegd bij de kinderen op de peuter- en kinderopvang en de basisscholen in de gemeente Vaals. Van jongs af aan vertrouwd raken met sport en bewegen met aandacht voor vaardig bewegen, maar vooral ook kinderen laten beleven hoe leuk sporten en bewegen is. En sporten en bewegen is niet alleen leuk en gezond, kinderen leren samen te werken, samen te winnen en te verliezen, samen aan de regels te houden en samen met respect en sportiviteit met elkaar om te gaan. Kortom, een belangrijke basis voor het ontwikkelen en opgroeien van kinderen in Vaals.

In de gemeente Vaals staat niemand aan de kant. Sport en bewegen stimuleert bij inwoners de gezondheid,

zelfstandigheid en zelfredzaamheid. Dit geldt ook voor de doelgroepen waarvoor het niet vanzelfsprekend is dat ze meedoen, zoals ouderen, mensen met een beperking en gezinnen in armoede. In Vaals is er al veel aandacht voor deze doelgroepen en willen we dat iedereen de kans blijft krijgen om mee te doen.

De sport- en beweegaanbieders in de gemeente Vaals vormen een belangrijke sportieve ontmoetingsplaats waar inwoners van jong tot oud samenkomen, elkaar ontmoeten, sporten en bewegen en passief en actief genieten. De sport- en beweegaanbieders zoeken elkaar meer op, werken samen waar het kan en delen kennis en kunde om elkaar beter te maken. Samen zien we de noodzaak en benutten we de kansen.

Vaals Beweegt is het motto van dit sportakkoord dat bestaat uit drie inhoudelijke pijlers, te weten:

- Vaals Beweegt Activeert
- Vaals Beweegt Stimuleert
- Vaals Beweegt Verenigt

4. VAALS BEWEEGT ACTIVEERT

De jeugd in de gemeente Vaals heeft de toekomst. Goed en veel bewegen is een basis die wij alle kinderen willen meegeven in het gezond en sportief opgroeien. We activeren het sporten en bewegen op en in samenwerking met de kinderopvang, de peuteropvang en de basisscholen.

Wat gaan we doen?

- Adviseren en coachen gymonderwijs basisscholen
- Adviseren en coachen Gymkids kinderopvang en peuterspeelzalen
- Uitvoeren MQ-scan
- Sport Mix Club; beweeggroep kinderen die extra ondersteuning krijgen bij hun fysieke, motorische en/of mentale ontwikkeling. Kinderen worden uiteindelijk begeleid naar passende sportvereniging
- JOGG, Gezonde Jeugd, Gezonde Toekomst; programma gericht op het gezond opgroeien van kinderen en jongeren.
- JOGG; Gezonde school stimuleren gezonde voeding en gezonde traktaties
- Sportkennismaking op de basisscholen
- Naschools sport- en beweegaanbod
- Inzetten van studenten sport en bewegen (CIOS - Fontys Sporthogeschool)

Wie gaan hierin samenwerken?

- Basisschool De kleine Wereld
- Basisschool Op de Top
- Openbare Basisschool De Robbedoes
- Kinderopvang CreActive Kids
- Peuteropvang Ukkepuk, Olleke Bolleke (stichting Spelentèrre)
- Sportverenigingen / sportaanbieders
- JOGG; Gezonde jeugd, gezonde toekomst
- GGD
- Buurtsportcoach
- Gemeente Vaals

5. VAALS BEWEEGT STIMULEERT

In de gemeente Vaals stimuleren we dat inwoners in beweging komen en zo lang mogelijk in beweging blijven. Gezondheid, zelfstandigheid en meedoen staan hierin centraal. We richten ons hierbij op die doelgroepen waarvoor het niet vanzelfsprekend is om mee te blijven doen.

Wat gaan we doen?

- Inzet door Wij Vaals om inwoners te helpen weer actief en betrokken te worden;
- Gezond met een kleine beurs; Armoede heeft vaak een negatief effect op de gezondheid. Inwoners worden ondersteund om gezond te blijven en mee te blijven doen;
- Jeugdsportfonds; ondersteuning in contributie en benodigdheden voor sport en bewegen;
- Jeugd preventiewerk i.s.m. de jongerenwerker van Vaals. Ontmoetingsavonden voor jongeren van 10-17 jaar;
- Vluchtelingen / Statushouders; ouders en kinderen stimuleren tot sporten en bewegen en daarmee deel te nemen aan de Vaalser samenleving en het vergroten van de ouderbetrokkenheid;
- Studenten; In Vaals zijn veel studenten woonachtig. We stimuleren studentensport met gerichte programma's
- Ouderen; de doelgroep ouderen in Vaals neemt toe. We initiëren beweegprogramma's en passend sport- en beweegaanbod voor deze doelgroep.

- Vitaal 50+ en Chronisch Vitaal.
- Ondersteuning en regelingen; gericht op het verlagen c.q. wegnemen van drempels tot deelname

Wie gaan hierin samenwerken?

- Sport- en beweegaanbieders
- Wij Vaals
- Jongerenwerk Trajekt
- Preventieteam Fraiche
- Vluchtelingenwerk
- Heton
- Buurtsportcoach
- Gemeente Vaals

6. VAALS BEWEEGT VERENIGT

De verenigingen en de sport- en beweegaanbieders zijn belangrijk voor de ontmoeting, ontspanning en meedoen in de gemeente Vaals. Verenigingen zoeken elkaar meer op, delen kennis en leren van elkaar. Samenwerken gericht op het vernieuwen en elkaar versterken.

Wat gaan we doen?

- Verenigingsavonden
- Begeleiding coaches verenigingen
- Project Meedoen - RoodGroen LVC01
- Behoud leden 14- 15 jarigen
- Opzetten vernieuwend aanbod
- Samenwerking verenigingen (sportplatform)
- Open accommodaties binnen- en buitensport (laagdrempelig en toegankelijk)
- Stimuleren Gezonde sportomgeving

Wie gaan hierin samenwerken?

- Sportverenigingen
- Sportbonden
- Buurtsportcoach
- Gemeente Vaals

7. HEUVELLAND IN BEWEGING

De gemeente Vaals vormt met andere gemeenten de regio Heuvelland. Een regio met in meer of mindere mate vergelijkbare kansen en uitdagingen, vergelijkbare verenigingen, (veelal) dezelfde onderwijsbesturen en zorgorganisaties en qua uitvoering vergelijkbare programma's. In Vaals is sprake van enkele specifieke uitdagingen op het gebied van gezondheid, armoede en participatie.

Geconstateerd is dat er regionaal weliswaar afstemming plaatsvindt, maar dat iedere gemeente autonoom is ten aanzien van beleid en uitvoering op het thema sport en bewegen. Meer regionale samenwerking zou kunnen leiden tot versterking van de inhoud, de financiële mogelijkheden en daarmee samenhangend de ambities.

In 2020 zal onderzocht worden in hoeverre en op welke niveaus regionale samenwerking eruit kan zien. De vier volgende niveaus zullen daarin worden meegenomen:

- **Op ambitieniveau**

- Willen de gemeenten in de regio gezamenlijk aan de slag gaan met Heuvelland in Beweging en gezamenlijke ambities en doelen formuleren. Samen bouwen aan een sportieve en gezonde regio,

- **Op partner niveau**

- In de regio Heuvelland zijn veel dezelfde partners zoals in het onderwijs en de zorg. Ook met deze partners kan gewerkt worden aan gezamenlijke ambities en doelen.
- Daarnaast kan een regio aantrekkelijk zijn voor bijvoorbeeld de Provincie Limburg, sportbonden of andere stakeholders. Meer volume kan hierbij leiden tot meer slagkracht.

- **Op programma niveau**

- In alle gemeenten is aandacht voor het meer en beter laten bewegen van kinderen, het stimuleren dat iedereen mee kan doen en het versterken en vitaliseren van sport- en beweegaanbieders. Nu voeren de gemeenten vergelijkbare programma's afzonderlijk van elkaar uit. Regionale samenwerking op programma niveau kan leiden tot een kwalitatieve en kwantitatieve meerwaarde.

- **Op uitvoerend niveau**

- Op uitvoerend niveau wordt momenteel vergelijkbare ondersteuning aangeboden. Op meerdere scholen wordt bijvoorbeeld de MQ scan afgenomen om de motorische vaardigheden van kinderen te meten. Wellicht is het zinvol en van toegevoegde waarde om iemand te specialiseren op bepaalde onderwerpen om dit vervolgens regionaal in te zetten.

8. OPSTELLING

Om dit sportakkoord tot een succes te maken, maken we met elkaar de ideale opstelling met verschillende posities.

De opstelling bestaat uit:

1. Supporters

De supporters zijn betrokken bij Vaals Beweegt. Denk hierbij aan de scholen, peuter- en kinderopvang, verenigingen, zorgorganisaties, de gemeente etc. Met de ondertekening worden de partners supporter van Vaals Beweegt. Samen gaan we de komende jaren aan de slag, sturen we bij en vieren we de successen en goede resultaten. Jaarlijks worden supportersavonden georganiseerd waar we met elkaar verder bouwen aan Vaals Beweegt. Om de diverse projecten tot een succes te maken worden supporters gevraagd en uitgedaagd een bijdrage te leveren.

2. Staf

De regie en coördinatie van dit akkoord ligt bij de buurtsportcoach, uiteraard met een actieve inzet en ondersteuning van de supporters.

3. Spelers

Alles draait uiteindelijk om de spelers oftewel de inwoners van de gemeente Vaals. De programma's en projecten die worden uitgevoerd richten zich op het in beweging brengen en houden van jong tot oud. En door ons te richten op kwetsbare doelgroepen, dragen we ook bij aan het verkleinen van economische en sociale gezondheidsverschillen.

4. Pers

We geloven in de toegevoegde waarde van communicatie en daar gaan we extra op inzetten. We benutten de lokale communicatiekanalen om de vele goede verhalen te delen, succes samen te vieren en om zoveel mogelijk spelers in de gemeente Vaals te bereiken.

5. Financiers

Om Vaals Beweegt uit te voeren zijn middelen nodig. De gemeente Vaals en de rijksoverheid financieren de inzet van de buurtsportcoach. Er komt extra uitvoeringsbudget beschikbaar van het rijk bij het sluiten van dit sportakkoord en de verenigingen kunnen gebruik maken van zogenaamde services (ondersteuning) vanuit NOC*NSF. Bovendien zullen we blijven zoeken, al dan niet in regionaal verband, naar mogelijkheden tot een financiële samenwerking met scholen, kinder- en peuteropvang en zorgorganisaties.

9. Supporters

De basis voor het slagen van Vaals Beweegt wordt gelegd door de supporters. Veel support, draagvlak en inzet gaan ervoor zorgen dat we in de gemeente Vaals onze ambities op sport en bewegen samen gaan realiseren.

We zijn dan ook trots op onze grote supportersclub:

**hannelore's
fit & fun**

